

„Meie Aja“

Lõikustänu Leht

Inimarmastustöö Saalomoni saartel

Eesõigused kohustavad meid.

Ei ole tähtsamad olevused maailmas, kui inimene; sellepärast olgu inimesoo käetäigu eest hooldamine iga ühikliku ülimaks ülesandeks. Mäetvalt leidub meie päetvõl maid, kus ei valitseks ainelist puudust, ihulikke hädaid ja haigusi. Sellepärast peaks igaüks, kellel see võimalik, kohuseks olema püüda nälgaseid sõota ja kannatajate häda leigendada.

Kuid võideldes raskustega, haritud maadel ei tohi me unustada, et on olemas rahvad, kelle kannatuse toorem mitmetordiselt raskem on kui meil. Need on rahvad, kellel päale ihulikkude hädade puudub ka veel vaimulik valguis. Need on paganad.

See teadmine kohustagu iga kristlast maailmata tegevusele, et harimata inimesoo-peretonnaliikmed võitlõd vabaneda ebavõõ ja piirita ihuliste hädade alt. Ei neile sama eesõigus ofats saats, mis kristlikud rahvad omavad.

Võõrame selle „E õ i t u s t ä n u E e h e g a“ jälle kaastundlikkude sõprade poole, paludes selle nimel, kes „kuulutas Sumala riiki ja parandas iõit iõbe ja võiga rahva seas“, meie üleilmsele inimarmastusõõle lahtet toetust.

G.-B.-Ühventisti Koguduste üleilmse tefttorralduse

jutlustamisametis, sanatooriumites, haiglates, koolides, trüklafutustes ja n. e. iõõitavad 1929. a. aruannele järele 20.349 inimest.

Wilmase toile a. jookkul on väljasaadetud 876 misjonäri, neli 1929. a. 154 iõit.

Jutlustatakse 135 maas, 347 keeles.

Tõõitatakse 81 sanatooriumis ja haiglas.

Hariduspõõlul iõõitavad 1.523 kooli, millestes õpilõ 61.774 õpilast.

56 trüklafutust ja kirjandusladu leititavad kirjandust 141 keeles.

Tegevuse puhtast kasust ei saa ofa ülesti tegelane, koid ülejääl tartvitatakse tegevuse laiendamiseks.

Ridade waigiõtada paganate waimulikkude janu.

Lõifustänu Leht

„Vaadake põlbusid, need on ju walged lõifusele.“ — Kristus.

Kas wajatakse veel kristlikku misjonitööd?

Meie küsimus- ja kahtlemisajajärgul ei wadata mitte üffi kahtlustatavalt nii mõnelegi auwäärsele kristlikule inimarmastustööle, waid küsitakse ka, kas poleks aeg loobuda misjonitööst paganate ja mitte kristlaste juures. Paganad elawat ju, palju õnnelikumalt, kui kristlikud rahwad oma kodumaal.

On ferge mõista, et praegusel ütsõitfufuse ajajärgul ei mõisteta misjonitöö õiget tähtsust ja otstarvet. Seda aga eestkätt küll sellepärast, et pole isiklikult nähtud ja tõrrelõud elu paganamaadel ja kristliku rahwa seas. Ehk küll meie siin oma kodumaal ei ela külluses, waid elumured kipuwad sage-dasti üle pea tõusma, siiski on meil osa õnnistustest, mis paganatel täiesti puudub. Säl elatwad inimesed ilma Sumalata, ilma igatwee elu lootufeta, etwangeeliumita ja Kristufeta. Neil kõigil puudub wähemgi haridus ja nad elatwad wiltsat teadmatuse- ja mustuferikast elu. Need on aga inimsöö

terwise suurimad waenlased. Arwuta haigused waewatwad neid ihulikult ja nende toorete tegude ja elutwiifide kohane ilmatwaade rõhub neid armutult feesmifelt. Kõlbluse mõistet pole üldse nende seas. Igauks elab oma ümbruskonnas walitsewate alatute kormete kohaselt, ilma et temal lootust oleks paremate, inimwäärsemate elutwiifide peale.

Selle hiigla wahe põhjusets, mis kristlasti paganatest lahutab, on tõeasi, et kristlased midagi omatwad, mis paganatel puudub.

Meie eesõigustatud kristlikkude maade salapärase paremuse ja edu tagapõhjaks on kristlik uft oma ülendatwa ja illesehitatwa mõjuga. Ewangeliumi põhimõtted ja hariduspõlusu riffalik waimu-

waratõimaldatwad hoolitseda nii inimeste ihuliste kui waimliste tarwiduste eest. Paganatel puudub see kõik täielikult. Waadeldagu seda ütsõit kus, kõikjal leiame tõeasju, et wahejoon algab säält, kus kristlik mõju pole enam tegevusele pääsenud. Kus aga kristlaste armastustöö on tegevusele astunud, on olutorrad kofe paremuse fuunas edenema haffanud.

On äärmifelt kahetsemiswäärt, et kristlik üldkirik oma tegevuses wälismisjoni alal unne on suitumas. Täna ei peaks mitte tagasitõmbusest räägitama, waid end kõigest jõust tööle pingutatama, et walguis tõõks paista täiel määral neile maile ja rahwaille, kus täna weel pimeduse ja teadmatuse tõõmu all ägatakse. Neil kasu-

tada olewad eesõigused kohustatwad meid selleks.

Sellewärsst peaks kristlik rahwas kui ühest fuust ülema: „Kas järele jätta? — iialgi! Kas taganeda — mitte tolligi maad!

Rõõmustatw an näha et meie päitwil weel mitmed noored walimis on wälismisjoni töö toor-mat kandma ja oma elu teiste kasuks pühendamata.

Selleaastane „Lõifustänu Leht“ saadetakse wälja sootwiga, et Sumal selle lehe lugejatele praeguse aja kuldseid tõõtamistõõimalusi meele tuletaks ja neid elatwamale õhtorimeelsusele mõjutaks.

Pärismaalased terwitawad waimulikku walguise toojaid.

Kelle huvides?

Nende elukutse, kes omaale ülesandeks seadnud viia valgust kõigile paganlikus pimeduses elavatele inimestele, on seotud suurte raskuste ja hädasohtudega. Töötades rahvaste seas, kes meelitus seisukorras, ja isegi sagedasti inimsööjate liiti kuuluvad, peavad misjonärid lahti ütleva kodus ja mõnustest, misjulgused tsiviliseeritud mais tunduvad loomulikkudena ja hädatarvilikkudena. Neid ümbritsevad igal sammul haigused, kannatused ja tuhanded hädasohud pärismaaliste, looduse ja loomade poolt. Õpetajate, arstide, haigeravitsejate ja misjonäride elu, kes lähevad paganamaise tõsi sooviga aidata kohalikke elanikke ja nende valu kehaliselt ja vaimiliselt vaigistada, on seotud enesefalgamisega ja ohvriga, mis sagedasti neile elu maksab. Suuad troopika mullas, milliseid palju olemas, on parimaks tõenduseks armastusest ja ohvrimeelsusest, mis täitnud neid kohusetruutve mehi ja naisi.

Ei ole see maine rikkus, kuulsus või hüve, mis neid põhjustanud minema tumeda maailma osadesse et jääda kanda misjoonitöö koormat, vaid soov aidata inimesi, kes elavad veel teadmatuses ja Kristuse väst: „Minge kõige maailma ja kuulutage armuõpetust kõige loomale,“ on olnud tõukejõuks nende ettevõttes.

Misjonari tööliste läbielus on haaravad ja annavad meile vähemalt väikese arusaamise nende muredest, vaevadest ja ülesannetest. Siin võime paar näidet ette tuua.

Proua Wheeler Aafrikas oli oma mehe ära reijamise ajal jäänud üksi pärismaalastega misjoni jaama. Üks leopard, kes oli haavatud esimesest löpist nii, et ta enam ei saanud püüda oma

Valmis teenimiseks ja eneseohverdamiseks.
W. A. Anderson, kes juba 34 aastat Aafrika misjoni põllul tegutses.

Misjonär-arstide väsimata töötamine Desia haiglas, Abessiinias.

jaati, asus elama misjonijaama taha, lootuses sealt toitu muretseda.

Ühel päeval jooksupoiss Zack nähes teda võitis proua Wheelerilt püüsi ja neli padrunit ning läks korraga looma taga ajama. Koer talistas teda ära põgenemast, kuid Zack, kes hästi lasta ei osanud, tarvitas ära neli kuuli, ilma et ta oleks leopardi surmanud. Kui viimane ta peale tuli, lõi ta ka püüsi tükkideks ja arvates, et leopard on surmatud, tuli sellest teatama teistele. Proua Wheeler läks oma väikese tütre ja koolipoistega leoparti vaatama kes aga ei olnud suranud; nii ruttas proua Wheeler tütre tagasi. Pea olid ka poisid kohal ja teatasid, et Zack on jäänud leopardi kätte, kuna nad oma elu päästmiseks ära põgenesid, jättes poisid tema saatuse, hoolde. Täti aja järel ilmus ka Zack

Ebauflu hirmuvalitijuse all
fannataja muist laasinimene.

fui furnuist üles tõusnud, kuna tema õlast tilkus iveri. Leopard oli hammustanud tema ühte kätt ja paisanud tema maha, püüdes hammustada kõrisse. Meelekindlalt alal hoides, oli Jack teise käega kõri kaitfenud, kuna koer appi jõudis ja leopardi ära ajas, mille tõttu Jack peasis kindlasti surmasti. Koeral oli ka suur haav kõris, aga kaelarihm oli takistanud tema kõri läbi hammustamast. Proua Wheeler hakkas haavtu kinni siduma ja Jack, kuigi peaaegu nõrkemisel, saatis poisi külasse abi järele. Küla elanikud tulid peagi piikidega ja püssidega, ning neil läks korda leoparti leida ja tappa, kus juures üks neist tugevasti leopardi kütisi oma seljas tunda sai.

Garnased läbielud valmistasivad misjonäridele muret, pannes neid tõsiselt mõtlema, kuidas oma perekondadele julgoletut kindlustada, ajal, kui nad ise lähevad reisule sifemaale.

Teel Elisabethville, Belgia Kongoos, tuli misjonär Brandsonil ühes oma kaaslastega läbi teha õlge äreiv öö. Nad pidid läbistama oma reisul maafonna, kus asus palju kistjaid. Pimedada tulekuga tehti tuli üles ja jäädi öölaagrisse. Peagi kostis kõiki võpatama paneiv lõvi mõirgamine, millele teine farnane teine poolt äärest vastas. Ikka lähemale tulid nad laagriile. Häkitselt ilmus tule valgele lõvi fuj, aga enne kui sihtida jõuti, kadus ta jälle pimeduse piirkonda. Mõirgamine oli nüüd waifinud, kuna hariva kuulda oli mõne kuitvanud ofsa murdumist või käpa astumist; lõvi hiilis saagi leidmiste waikfeli ümber laagri. Niifugufel juhufel on Afrikita õfhunglibe waikus erilifelt suur ja närvifil haaratv, feli loomade-funinga lähedufes tundub, nagu ei julgetõ ifegi loodus

enam hingata. Püfse lastetvalmis hoides fuitoti teratvalt, kuidas vahete-vahel kuuldatvale tulewa krabina põhjal õfustades, lõvi ümber laagri hiilis. Peale paari tunnilift äretvat ootamist õfustati tuli suuremats teha, et teda ära peletada. Wähe aja järel õlgi kuulda eemaldutvaid fomme ja ivarsti kostis mõirgamine fangemalt metfast. Hommikul felgus jälgede põhjal, et faks lõvi ja üks leopard õlid laagri lähedufes õlnud; mõned jäljed õlid ainult fuustefil fammu eemal fofhast, kus inimesed afufid. Isfand õli fiisti neid hõidnud, et ei inimestele ega loomadele polnud midagi juhtunud.

Misjonär Stahl, kes tõõtab Eõuna-Ameerika indiaanlaste seas, neile eivangeeliumi valguft ja arfiliftu abi andes, on palju rafufi ja pinevaid filmapilte läbi elanud. Uheft niifugufest teatataffe järgnevalt:

Uhel päeval nägi ta abifaafaga ivihast rafihvahulka kahe preeiri ja mõne ametniku juhtimisel nende majale lähenevat. Rafival õli nõu neid tappa. Preefritid õlid rafihva ülesõsfitanud ja neid furja teo fõrdafaatmifets täis jootnud. Oma relivadega ivehklede hakkafid nad asju purustama ja hobufeid lahti pääftma, kes fiis laiali jookfid. Misjonäri, kes wälja läks hobufeid finni hõidma, võeti wastu fitwiderahega. Üks fitvi tabas teda pähe, mille peale hakkas iveri mõõda nagu alla nõrguma. Abifaafa jookfis wälja, ja wiis ta majja tagafi. Waevalt õlid nad jõudnud ful-

Üks neist tuhandetest haigetest, kes Pare misjonijaamas arstimisel täitvad.

Pidalitõbised Ida-Aafrikas.

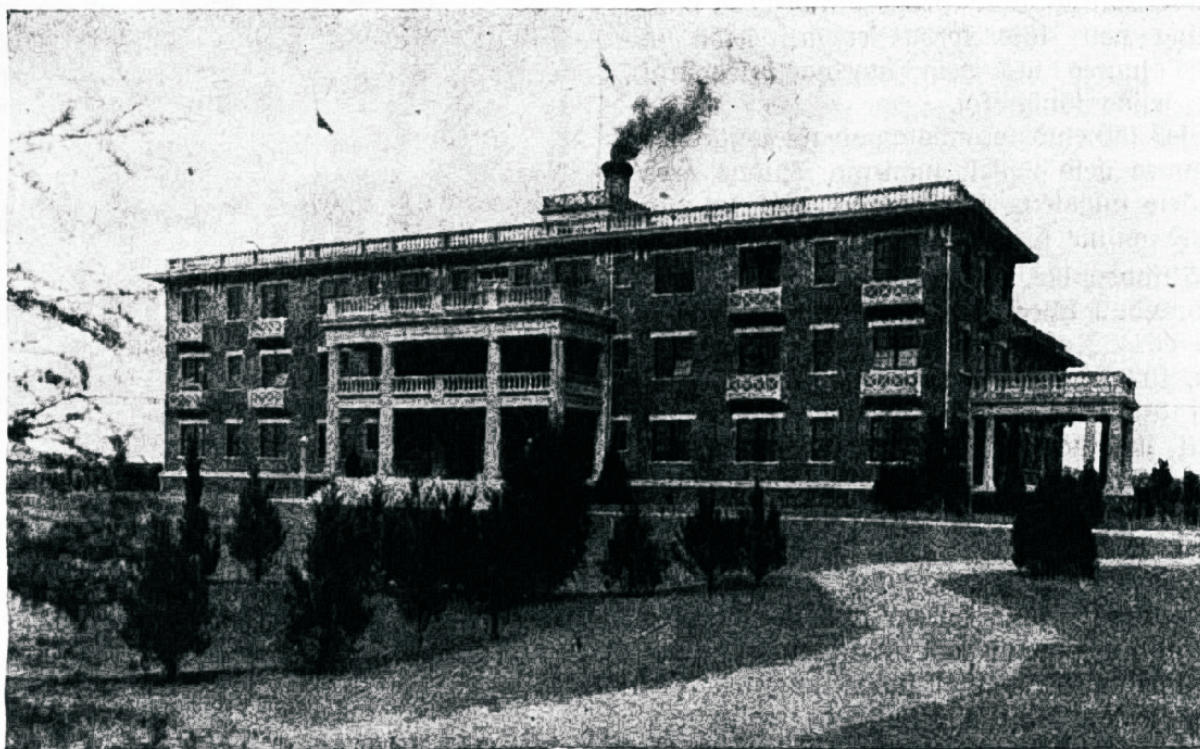
geda ukse, kui see kiwi-rahe alla võeti. „Põletage maja maha! viisake tuli katusesse!“ karjusid preestrid. Seda käsku ruttas ka üks täitma ja varsti löid leegid katusel ülesse. Misjonäri perekond andis ennast palives Sumala hooletse. Seal tormas keegi hiljuti ristitud naine kohale ja kiskus põleiva katuse pealt. „Pange uuesti tuli oha,“ hüüdis üks preestritest joobnud rahva-hulga poole. Silmapilgul, mil näis saatanlik plaan ilma takistamata täide minevat, sündis midagi ootamatut. Viimaste inimeste näod täitusid hirmuga ja kõit

hakkasid põgenema ilma, et nad oletasid jäänud seisatama tõdagi hinge tagasiõmbamiseks. Põgenemise müdin ja käre sarnanes tormi ja ookeani mühinale. Peale niisugust imeiliku vabanemist küsis Stahl ühelt indiaanlaselt, sõbralt, kes talju tagant nähtavale tuli, mis selle äkilise põgenemise põhjus olla. „Kas teie ei näe siis seda suurt sõjaväge, kes teile sealt eemalt appi ruttab?“ vastati talle. Misjonärid ei näinud kedagi, kuna indiaanlased oma üteluse juure jäid. Stahlid said nüüd aru, et Šofand oli oma töotusele vastavalt läkitanud inglid neid päästma. Ka hobused said nad õhtuks kätte ja Sumalat tänades võisid nad õhul, kuigi tormi ilmaga, lahtuda sealt paigast. Ka tormi tähendusest said nad aru.

Naabruses olevad külad olid samuti ülesäsisitatud nende vastu. Mässavas looduses ei tulnud neid keegi segama; sagedasti sähvatavad välguvad näitasid aga Šofanda teenritele põgenemise teed. Tõde vaenlase vastuseisust hoolimata läheb Sumala töö suure väega seal edasi ja tuhanded rõõmustavad end vabaduses, mis neile toonud evangeelium.

Neil kodumaal elavatel kristlastel on eesõigus ja kohustus toetada liinil viibivaid paganliku umbusu ja rumaluse vastu võitlejaid sõdureid. Nad töötavad ohvrimeelselt ligimese kasuks.

E. Mey.

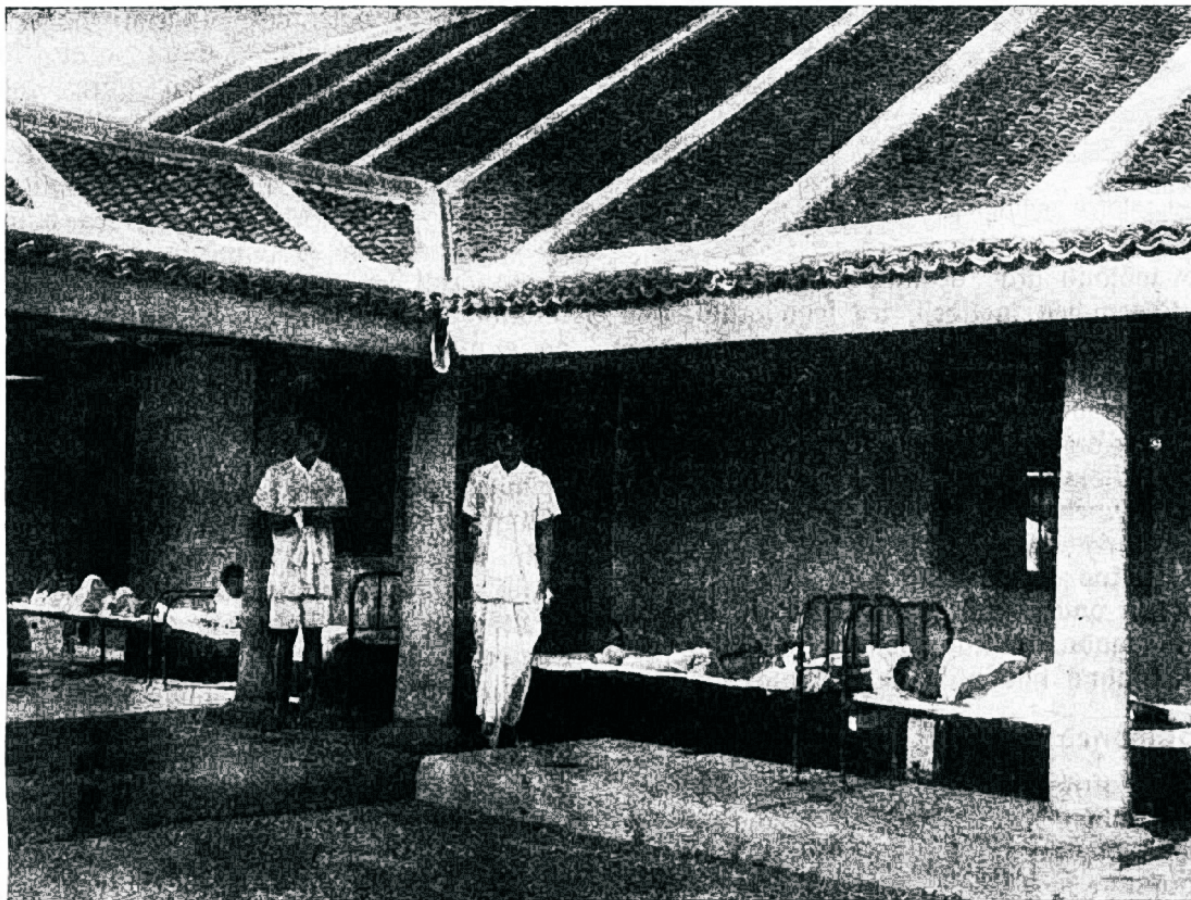
Sanatoorium Schanghaiis, Hiinas, kus ka arste-misjonäre ettevalmistatakse.

„Kas sa tahad terivets saada?“ Nii küsis Jeesus sügavas kaastundes halge täest Petesda tiigi juures. „Issand,“ vastas haige, „pole mul seda inimest, kes mind aitaks.“ — Ka tänapäev me kuuleme paljudelt kannatajatest neidsamu kaebeid. Päetvade ja nädalate viisi võib Aafrikas reisida ja suguharufid külastada, telled ariv tuhandetesse ulatub, kus pole veel olnud ühtegi misjonär-arsti, kus ainukeseks tuntud arstiteadu-

maal teevad 2645 misjonär-arsti sama tööd haigete ja kannatajate jaoks.

Shanghais, haigemaja nurgakivi panemise puhul, ütles Mr. Cunningham, Ameerika pääkonsul: „Shanghai elanikkudel on rõõm terivitada teie haigete eest hooletandmise teostamisele asumist. See on üheks lülits haigemajade ja sanatooriumide ketis, mis ühineb suure hulga samade asutustega Euroopas, Aafrikas, Indias, Jaapanis, Koreas,

Meie haigla Nuzvid'is, Indias, mille ees haiged ootavad ravitustorda.

feks on nõidus. See on maffeto nii India, Hiina ja Lõuna-Ameerika kohta, kus tuhanded surevad, ilma et teadlik käsi neile abi pakuks.

Jeesuse üleskuts: „Minge kõike maailma ja kuulutage armuõpetust“ on lahutamatu seotud kohustuse ja eesõigusega, tema nimel haigetele ja kannatajatele abiks olla.

Haigemajad misjonipiirkondades.

Meie üleilmilises misjoniliikumises, mida ehitab meie lõikustänu kirjandus, on olnud juba algusest saadik haigete eest hooletandmine olulisemaks tegevuse alaks. Tervet maailmas muretselakse sanatooriume, haigemaju ja ravitusasutusi. Praegu on meil 1144 arsti, halastajaõde ja abilist, kes on misjonipõlbul haigete teenistuses. Kodu-

Uhendatud Riikides ja isegi Waitse-ookeani saartel. Need asutused ei maksa ettevõtjatele osatähtsust ega taha mingit tulu inimesi teenides... Meil on südamlik rõõm valmiiva haigemaja üle; me soovime selle juhatajale ja hooldeajatele parimat edu. Me toetame oma soovidega ja annetega teie ausat vaeva.

Meil on rõõm teatada, et pimedad maajad on misjonär-arstide töö läbi paljudes kohtades valgustatud. Ühe aasta jooksul said 167.690 haiget arstlikku abi meie Aafrika tuues ravitusasutuses ja 21 abiandmise kohas. Nende hulgas oli üle 200 pidaletõbise.

Indias, kus paganus viimasel ajmel, leiab arstlik misjon samuti tegevuspinna. Kästidest (seisuse vahed) olenevad, näiliselt äraõõmitatud

Pärismaalased muusikamehed meie Pare-misjonijaamas, Aafrikas.

raskused võidab ära arstiline misjon. Haritud hindud kõrgematest kastiidest, kes seda arstlist häätegu hindavad, ehitajid kaks ravitsusafutust ja andsid nad meie arstide hoolde.

Wale eelarivamine, teadmatus ja ebaust taktist misjonär-arstide kasuliku tööd. Tänapäev kirjutatakse ülistavalt misjoni teenetest. Kõigendatv hädä kutsub mehi ja naisi, kes laiemä filmaringiga ja suuremeelsed, et hää karjase küsimisele vastata: „Kas sa tahad terveks saada?“ Kui vääriiline on ometi oma lahtust üles näidata ja abindusid jagada, millega võimalikult saab, pagalikfu maailma hädahüüetele vastata!

Pidalitõbised tulevad terivetena tagasi.

Lõuna-Aafrika misjonipiirkonna eestseisja teatab meile arstlistest misjonitööst omal põllul järgmiselt:

„Kuues haigemajas ja kaheklmnes abistandmife kohas, mis asuvad mitmel pool Lõuna- ja Kesk-Aafrikas, on meie arstid ja halastajadest sunnitud kaastundmusest tuhandete kehaliste kannatajate pärast, kes tulevad abi saamiseks, palju „üle tundide“ töötama. Neljas afutuses on jisse seatud pidalitõbiste kolo-

niid, kus hulga haigeid ravitsetakse ja paranevad. Uhes ravitsusafutuses sai üksi 25 pidalitõbist terveks.

Uhest kirjeldusest pidalitõbiste koloniist Njassamaal, mida Dr. Erikson juhib, on lugeja kindlasti huvitatud. „Ümber 800 meetrit pööhoonest eemal ehitati jõe ligidale metsa pidalitõbiste kolonii. Onnid on väikesed. Iga onn on määratud ainult ühele haigele. Selle pöörandä pind on $2 \times 2\frac{1}{2}$ m., mis seisab alles, kuna onn põletatakse pärast haige terveks saamist. Sääal ajub 80 onni, jüiski käib iga päev saja haige ümber ravitsufel.

Dudne on näha, kui haiged tulevad arsti juure. Nende hulgas on mehi ja naisi, kes haiguse läbi on kaotanud oma filmad; mõnel

ei ole sõrmi ega ivaribaid; teistel on sõrmed inetuts muutunud ja muhud nahal. Kui selle pääle mõel-da, et niifugused haiged võitvad terveks saada, siis alles saadakse aru, milline tulu on niifugusest osatvast arstist, kes seda koledat haigust ostab arstida.

Pidalitõbised käitvad igapäev koolis. Nad õpitvad lugema ja kirjutama. Pärismaalasest abiline, kes ka pidalitõbest terveks saanud, annab neile iga päev piiblitunde. Arst käib ühest onnist teise ja seletab neile ka taevasse Ija suurest armastusest ja juhatab neid Jeesuse juure. Selle iwaewa tulemus on see, et pidalitõbised saavad ise misjonärideks, — just nagu tol ajal, kui Jeesus inimeste keskel wiibis — lähewad õnnelikudena oma kodukohtadesse tagasi ja jutustatvad säääl, mis Iisand neile on teinud.“

Üks meie misjonäridest jagab indiaanlastele piibleid wälja.

Osa meie pidalitöbiste koloniist Nyasamalaal. Iga haige elab eraldi onnis, mis haige terveteksamise järele ära põletatakse.

Oluforrad Kauges-Idas.

Suurel geograafilisel maa-alal Jaapanist kuni Jaatva saareni elab 650 miljoni inimest, kelle elu on kujunenud idamaa usundi põhjal läbi aastatuhandete. Nende eluviisidele, mis juba inimlikkudest kalduvustest alamal astmel seisid, seltsis veel ebausk ja üleminek arvutata väärjumalate teenistusele. Buddhism, konfuzianism, toaism ja muhamedanizm on avaldanud üldiselt oma

mõju. Idealism, millest nende usundite põhjendajad waimustatud olid, on ammu kadunud wormaliku preestri seisuse suureneva walewagaduse ja petetud rahwa lootuseia kombeteenistuse läbi.

Need asjaolud Kauges-Idas põhjustavad kristliku misjonitöö tarviduse. Idamaa walmistab suuri probleeme. Rahwas peaks endised usulised tõekspidamised maha jätma ja Seesuse Kristuse ewangeliumi wäe tundmisele tulema. Ja meie arvame kindlasti, et „kus patt on suuremaks saanud, seal on arm palju suurem.“ Misjonäri alalise pingutatava wõitluse tagajärjel suurepäralised julgustatud edusammud wiitwad teda enast niisugusele weendumisele.

Mis hädadesse puutub, mida mitmesugused wead ja haigused sünnitawad, siis on oluford lihtsalt kirjeldamatu. Mustus, tervishoidline teadmatus ja äärmine lohatumus on nõudnud palju ohwreid. Pääle selle on suurem osa rahwast wäga waene, nii neil on suur nälg. Halb wiiljasaak wõi mõni majandusline kriis toob waesematele hirmu ja näljahäda. Paljas inimlik kaastunne nõuab juba, et arstlik misjon oleks üks tähtsaim ewangeliumitöö

Misjonär kahe juudiga piiblit uurimas.

Caraja-indiaanlane oma rahvuslikes ehtes.

haru. Selle töö vajadus on nii suur, nagu selle rahva häda. Mingisugused statistilised andmed fäälsete hädade üle ei suuda veel tõelisuft selgitada.

Meie üldise misjoniliikumise põhimõttele vastavalt võime meie märkida väga tähelepanemistväärikult edu ja arenemist arstlikel alal Kauges Idas. Uued haigemajad on ehitatud Tokios, Jaapanis; Schanghai ja Waichowis, Hiinas; Willippini saartel, Manilas ja Malakka poolsaarel, Pinangis. Paljudes teistes kohtades on kaavatsetud tööd algada ja sinna on tartvis arste ja haigemaju. Kristlast arstid ja halastajad, kes oma elutufelise tublidufega haigete eest fuurt hoolt kannatavad, ei paranda üffi nende rifutud tertvift, vaid võimaldatavad ka uut jõudu edaspidi õiget elu elamifets.

Uus haigemaja Jaapanis.

„Mõni päev tagafi tufufuti Tokios Dr. Getzlauff ühe mehe juure, kes oli tiufitufes,” kirjutab meie misjonär. „Arst ütles haigefe, et tema üfs pool kopfu on rafestefi haige ja et teife poolega on ka lugu halb. Haige toimetati kohe meie haigemajja. Kümme päeva hiljem lahufus ta fäält tertvena. Enne lahufumift ütles ta arstife: „Kui ma ei olefs fii haigemajja tulnud, fuis olefs ma juba magamas.” Ta mõifes fellega, et ta olefs juba furnud. Ma ütlesin fellele mehele, et fee doftor,

kes on küll tubli arst, fiiesti igal hommikul palvetab, et Sumal annaks tagajärge haigete ravitufemifel. Selle peale polnud fee mees tiilgi mõelnud. Ta waifis vähe ja ütles: „Ma räägin kindlasti kõigife oma sõpradele ja tuttavatele fellest haigemajast ja soovitatan haigufe korral fii haigemajja tulla.” Mõni päev hiljem tõi ta juba tats haiget.”

Staits-Settlementi saartel.

Dr. J. Gardner, kes efimesena algas meie arstlift misjonitööd Pinangis, annab meife järgmife huvitava ületvaate:

„Meie kliinik aivati aasta algul. Algufes läts töö väga hästi. Efimesel kahel nädalal ravitufeti 250 haiget. Järgmifel fuul oli haigeid 1500, teifel fuul 1800 ja fiiis 2200. Me otufufime ravitufetatvate arvfu fellega vähendaba, et vähendafime vastuvõtmife tunde, et juba vastutvõdetud haigete jaoks enam aega jääfs. Efimesel aastal ravitufeti 18000 haiget. Algufes oli arstline abianõmine ja rohud tafuta. Hiljem nõuti päevas 40—80 senti nendelt, kes feda maksta võifid. Paljud haiged ei maksnud peaaegu midagi ravitufemife eest. Meie töö kasvab, nii et me tahes lähedamas külas nädalas ütuford haigeid vastutvõtufime. Ühes külas ehitafime ühe väifese maja,

Ina-indiaanlastest tütarlaps.

Amazooni jõe kallastel elavad indiaanlased näitavad misjonär Stahlile teed.

kuna teises üüriksime toa, kus haigeid vastu võtta. Peale arstlike teenistuse peetakse igal õhtul kõigis neis kliinikutes evangeeliumi jutlust. Sel teel on paljud õnnistuse kuulutusega tuttavaks saanud."

Uus arstiline asutus Wõlippiinidel.

Dr. H. Hall, meie misjonär-arst, kes juba kaheksa aega töötab Manilas, teatab järgmist:

"Ei ole veel aastat mööda sellest, kui ma Wõlippiinidele tulisin ja vähem kui üheksa kuud olen ma opereerinud 400 inimest ja mitmel ajal juhtumisel arstlik abi annud. Tõsi saab selle eest väga vähe, kuid väljaminekud vaeste haiguse juhtumistele on suured, mis rõõmustab. Aga, kui ma lähen ühele teisele saarele, siis palutakse mind inimesi isiklikult läbi vaatada ja abi anda."

Misjonär-arstide koolitamine Schanghai.

Dr. H. Miller, meie sanatooriumi juhataja Schanghai, teatab:

"Esimisel jaanuaril 1928. aastal avati Schanghai sanatooriumi uksed haigetele. Kuue nädala jooksul oli juba pool tuhande arvuist tervitust. Esimesel poolaastal oli siiski aegu, kus osatõtt tekkimine oli. Aga sügise peale hakkas ravitavate arvu suurenema ja peagi olid ruumid täidetud. Haigeravitsmisfool sanatooriumi juures Schanghai on nii hästi edenenu, et meil on juba 42 haigustajad. Tehtud töö vastab loodust omaale." Hiljem kirjutab sama arst sanatooriumist: "On isiklik, kuidas lugupidamine

meie asutuse vastu on kasvunud. Meie suurem raskus seisab selles, et meil ei ole kõigile ruumi, kes tahaksid heameelega tulla. Kõik moodid on alati tervitust. Siin on suurepärane hülvi meie arstlike töö vastu."

Ravitusöö Rauge-Idas.

Ravitusöö võimalused Rauge-Idas on piiramatud. Väljaarvatud Jaapan, kes juba hariduslikult kõrgel tasapinnal seisab, kannatavad teised rahvad väga teadmatuses pärast. Et neid puudusi parandada, siis oleme rahva- ja kõrge-maid toole asutanud. Nendes koolides saavad ka pärismaalased meie evangeeliumi tööliste hästi ette valmistatud, kes kõik teevad sellest, et seda suurt Rauge-Ida misjoni probleemi aidata lahendada. Me peame ütlema, et ka pärismaalastest tööjuhid on raskustes usaldust ja julgust üles näidanud. Sugulaste tagatõustamistele ja perekonna vandeale vastavad nad paljudel juhtudel veel suurema vaimustusega ristiusu ja õnnistuse kuulutuse levitamist. Pärismaalastest vande evangeeliumi töö on eduga kroonitud ja annab tunnistust igas asjas Jumalikust kutsest ja ülesandest.

Misjonär J. Effenberg teatab oma kahe-aastasest edurikkast tegevusest väikesel misjonipõlul Keit-Hiinas, kus on ühtelugu tõusnud. Tänuks rahulduse tundega ütleb ta, et need rasked ajad ei takista Jumala tööd. Kahe aasta jooksul on ta asutanud kaks kogudust; liikmete arvu on suurenenud selle aja jooksul kaheksakordselt. E. Meyers.

Galapärane India.

India on olnud senini kõigile välismaalistele — eriti kirjanikele ja luuletajatele — saladuslikeks, omapärasteks ja läbitungimata mõistatuste maaks. Rikkalikud troopika metsad, mis paiguti paradüüsiliku iluga, vahelduvad tšhungliga ja vägivallalt rohuga kaetud kiltmaaga; kõrgele tõus-

inimese ümberloomist, puhastamist ja patust peafemist peale 85 tuhande korra sündimise, vaid ka Islami usku. Indulased ei tapa loomi, isegi muna elu on püha. Snimeste tapmine on aga harilik nähtus ja ei saa mitte huffa mõistetud. Muhameedlased aga tapavad ja jõovad isegi

Hiina folportöörid, kes kristlikku kirjandust levitavad.

ivad mäed sünnitavad suure kontrasti lootsata taimestikuga kaetud orgudega, kus on valitsemas soe, elusigitaiv kliima; loomariik, algades uhte Bengali tiigriga ja boamaaga, kes oma ohtvri enne alla neelamist oma teha ringides purustab, kuni kõige väiksema putukani ja linnuni, annab tunnistust India omapärasusest ja iludusest, kuid ühtlasi ka hädasõnitsusest. Sel suurel maal, kus on vähe raudteid ja edasiliikumise abinõud väetvalised, elab üle kolmesaja miljoni elaniku, kes kõik, peale väikese näputäie kristlasi, alles paganausu tõidituses ja pimeduses vaetvavad, olles kõige pahemate ebausku, ebajumalateenistuse kommete ja kastidevaheliste olufordade orjad. Uste on Indias mitmet liiki. Meie ei leia seal mitte üksi induismi 33 miljoni jumalaga, mis õpetab

plühi lehmi. Peale nende kahe suure religiooni on seal veel õitsemas konfutsianism ja mitmesugused teised sega religioonid. Seefugune mitmetesidus vaadetes ja usudes raskendab suuresti misjonitööd.

Suureks takistuseks kristiuse levitamises on ka kastide (klasside) vahe, mis põhjustatud sündivuse läbi. Peale nelja peakasti — preestrite, sõdurite, kaupmeeste ja tööliste (fulide) — on veel palju segakaste, kusjuures igal kastil on oma määrused ja teeldused. Lähikäimine kastide vahel on keelatud. Kui kõrgemast kastist isik ennaft peseb, ja ta peale langeb alamast kastist oleiva isiku vari, siis peab ta, varjust roojastatuna tundes, ennaft uuesti pesema. Ühel päeval, teatab misjonär Wood (loe Wuud), puudutas alamašfe

fasti kuulutu kristlane-pärismaalane juhuslikult hängade ifet, kellede ajajaks oli kõrgemasse fasti kuulutu isik. Selle peale sai viimane vihaseks, peffis kristlast ja waldas oma wantril oleva wee wälja, et tuua uut, sest tema arwates oli ifte puudutamine ka wee roojastanud. Sellest wõime aru saada, kui raske on neid wastoludes elatwaid inimesi ühifelt õpetada ja ewangeliumi mõju alla saada. Siiski wõib niifugust waimu ainult Jeesuse usk wälja ajada, mille läbi kõik wendadeks, ühiks peretonnaks Kristuse läbi muututwad.

Indulastele peab armuõpetust nende oma tee-

peastmist tarwis? Kas ei ksenda nende teod terve kristliku maailma poole: „Tulge ja aidate meid!“? Kui inimesed teadlikult Jumalat ei taha teenida ja tangekaelsed on, siis ei wõi neid enam aidata. Paganamais ei tea nad aga paremat ja neid peame walgustama.

India on Inglise ülemtwaltisuse all ja see pehmenab asjaolu ning aitab mõnesti raskusest üle saada, sest waltisuse kaitse all wõib wabamalt ewangeliiumit kuulutada. Siiski on waltisusel wõimata õigel wiisil igal pool wahetele segada ja korda luua. Kuna paganlikud usud ristiusu

Uuele toolimajale aluse panemine Jaapanis.

les jutlustama, mis pole sugugi kerge ülesanne. Raske on neid mitmesuguseid keeli ja keelemurdeid ära õppida. Õppimise juures kaob julgus, et seda kunagi saavutataks: rõhud ja hääldamine on eriti raske. Järjekindla ja tüdimata õppimise wiljana wõib siiski nii kaugele jõuda, et wõimalik on pärismaalistele selgelt ja arusaadawalt kuulutada sõnumit peatselt jälle tulewast Önnistegijast. Kõige paremini wõib neist suurtest raskustest üle saada, kui süda on täidetud Kristuse armastusega.

Kõiksugu pimeduse, rumaluse ja haiguste seas on kõige rassem selle osa peale nende usud waadata, mis fagedasti inimohwreid nõuab. Mäherdune jõledus ja saatana orjus. Jumalatele tuuakse enese ja teiste elu ohwriks. Kas ei ole neile

wastu waenulised on ja üldse umbust wälismaalaste wastu waltisub, siis peatwad misjonärid selle tõtu palju kannatama. Paar näidet misjonäri Woodi kogemustest pildistatwad seda järgmiselt. Ta jutustab:

„Ühel pealelõunal otsustasime külastada lähedalolewat küla. Riituses pärismaalistena ja wõttes mõne päewa jaoks teemoona kaasa, sest külas olid kaugemal, asusime teele. Meiega olid kaasas ka paar pärismaalist-õpetajat. Pärast lõunat jõudime ühte külasse ja kutsusime inimesed koosolekule kofku. Küla tähtsamad mehed olid ka kohal ja kõikidele näis koosolek meeldiwat. Kui me aga tahtsime ära minna, et ööbida jõe kaldal, siis astusid küla elanikud karmilt wälja ja nõudsid ahtwardustega, et me pidime jääma ööfets külasse. Me

pidime alistuma, sest vastupanu oleks toonud pahemaid tagajärgi. Kuni poole ööni tantstisid nad tule ümber ja tegid suurt lärmi. Me püüdsime natuke magada küla puhkemajas, mis sugugi kerge ei olnud, eriti kui silmad avasime ja üht suurt wahti nägime seiswat meie ukse ees, kes näis meid suutawat just mitte armsate viitadega. Sellespärast terwitasime me päikese walguist rõõmuga. Sulgest astusime wälja ja jutlustasime weel kord inimestele ning öeldes kõikidele „salaam“ (rahu teiega) lahtusime külast.

Kuuma päikese all pidasime teises külas jult ja olime õnnelikud kui pärast jõest läbi minnes wõisime endid jahutada ja mustuse ära pesta, sest päewa läbi tõndimine troopika päikese all oli olnud tõega wäsitaw ja kurnaw. Kolmandasse külasse minnes pidime läbi minema efimefest

Me olime haawatud ja pärismaalistel, kes paljajalu, jooksid jalad werd. Nii istusime walutawate liigetega ja raske südamega mudasele põrandale ja waatlesime meid ümbritsetwat wihaft ja määtsawat rahwahulka. Püüdsime oma elu peastmiskes võimalikult rahulikult olla. Keegi pakkus meile piima juua, kuid me arvasime paremaks tühja kõhuga ööbida, sest kartisime, et piimasse on segatud mürgi ja sellespärast lükkasime pakkumise tagasi. Püüdsime Pauluse ja Siilase peale mõeldes nii rõõmsad olla, kui wähegi võimalik, ehk küll läbipeetud, walutawate ja paistetunud haawade juures see kuigi kerge ei olnud. Waht, kes seisis ukse ees, hüüdis öösel sagedasti appi oma jumalat „Kamrami“, mis kõlas küllalt õudfena.

Hommitul õnnestus meil siiski julge jõupingutuste tõttu minema pääseda. Teel peeti meid

Meie misjonifool Meritos.

külast, kus meid oli öösel wägise finni hoitud. Nüüd tahtsime sellest waikest mööda minna. Meid aga oli juba nähtud; falk mehi tuli teppidega wälja ja nõudis, et me nendega kaasa tuleksime. Meilt eitawat wastust saades tutsusid nad külast abi ja peagi olid wiiskümme meest meie kannul. Bambusteppide hoobid meie selgadele ja kätele fundisid meid seisatama. Nähes, et nad meid wõitwad tappa, pidime järele andma ja külasse minema. Wihane rahwahulk ei olnud mitte üksi sellega rahul, et ta meid peffis, waid ka meie riided kisti lõhki ja „wõidurõõmu“ hüüete all wolidi meid puhkemajasse.

weel kord finni ühe küla juures, kus rahwas oli üles ässtatud meie wastu. Waetawatutena ja wäsinutena jõudsime wiimase koju, siiski rõõmsad ja tänulikud Sumala wastu olles, et ta meid oli tawitanud oma tööriistatena ja oma tunnistajatena. Nii tuleb meil, misjonäridel, sagedasti wõidelda raskustega, millistest ei ole aimugi kodumaal. Aga Kristuse käst: „Minge kõige maailma ja kuulutage armuõpetust kõige loomale“, on meie lipufirjak ja Kristuse armastusest aetuna oleme walmis kannatama lühikeseks ajaks waetwa, et kord rõõmuga tuua Jõsandale wihtfusi igatweseks eluks“.

Paganad, kes pimeduse ja patu orjuse vallas on, ootavad kristlastelt abi. Nad ootavad töölisi ja vahendeid, millega ülalpidada tööd. Terive taetvas ootab, et Kristuse fogudus peaks osa võtma suurest lõikuse tööst. Kas tahame igaüks tööle minna? Kas tahame oma füdamed igaivefele

armastusele avada ja hukkivatele ning ootivatele hingedele abiks rutata? Suuremat ja tähtsamat ülesannet ei ole maa peal, kui teiste kasuks elamine. See toob kaasa igaivefe õnnistuse.

E. Mey.

Pime paganlus.

Pagan, kes Sumalast midagi ei tea, elab valitsevana alamatest tungidest ja ebauslikust hirmust; tal on hirm naabrite ja pahade vaimude pärast. Ta usub, et teegi ei sure loomuliku surma; kes

tifus. Sinna oli üks jumalafuju üles pandud, mis väljalõigatud puutüvest ja kujutas üht kolemat mehe kuju. Kuju ees seisis altar.

See lausuja haris küla lähedal ühe tüki maad

Kristimise sisseen Urarati mäe jalam, Tagatautaašias.

sureb, on mingisugusest nõiduslikust väest surmatud.

Tärgnevi kirjeldus annab meile ülevaate nendest koledatest olukordadest, mis valitsesid Salomoni saarel. Üht Choišeulist pärit olevat wigast lausujat süüdistasid pärismaalased mitme inimese surmas tema lausumiste pärast ja ähvardasid teda surmaga. Nad pidasid nõu teda surmata, et alalise hirmust lahti saada; kuid neil oli tarvis valitsuse pärast. Kui meie misjonär tema juures käis, siis sai ta tema rahvale suure hirmu lausuja pärast, sest teda hakati ka surma sünnitajaks pidama. See teiderdaja elas võõras-

põlluts. Kuid omanik võttis jellest ühe nurga omale. Et seda maatükki omale pidada, siis pani lausuja tõtted ette, mis pidid puutujale õnnetu tooma. Omanik aga vihastas ja kiskus need välja. Et see salapärase isik ei võinud oma vastasele jõuga vastu hakata, siis ta needis teda ja põgenes ise ära. Sellejärele see kehaliselt tugev kolmekümneaastane mees jättis oma valmis- töötatud põllud teistele, ei sõõnud enam ja heitis lootusetult surmahoodis. Mägeslikust aga võdis kuulda, kuidas lausuja teda saajatas.

Kui misjonär sellest loost kuulis, pööras ta esialgu selle pärismaalase poole ja leidis teda la-

mamas — üks õudne pilt meeleheitest ja armetu-
fest. Kui ta nägi misjonäri, siis muutus tema
nägu rõõmsamaks ja ta palus temale jumalaid
appi kutsuda. Kui viimaks pärismaalane tõotas
oma elu muuta, siis palus misjonär tema eest.
Pärast seda läks see mees äraneevud maa juure
ja palvetas seal. Lausuja jälgis seda eemalt
väga tähelepanelikult.

Siljem sai misjonär temaga kokku ja küsis:
„Mis tasi ja loodab saada äravandumisest?”

Sinu tvainuud on tvõimetuud ja Sumal on tvõimsam
tui kõit sinu tvainuud koku.“ Küsitav vastas, et ta
on õnnetu ja jätaks häämeelega kõit kunsti. Ta
palus misjonäri teda aidata, ja tõotas mitte enam
nõidusi pidada. Sellest on juba mööda neli aastat
ja nüüd teatab misjonär, et see endine lau-
sija ei ole mitte üksi oma sõna pidanud, vaid
on ka üks usutavamaid kristlasi selles külas. Mõ-
lemad, äravanduja ja äravannutav elavad täna
õnnelikult naabritena.

R. Tutty.

Ühe päälitu palve.

Ühel päeval tuli üks suure rästuga ja tore-
da välimusega indiaanlane meie misjonijaama
Umazooni ülemjooksul. Ma tundsin temas ühe
tvõimsama ja sõjatama indiaanlaste suguvõsa
Gampa tvanemat päälitut.

Kui ma teda teretasin, ütles ta: „Mina ja
minu rahvas tahame õiget Sumalat tundma õp-
pida. Tule meie juure ja õpeta meid!”

„Kui tvana sa oled?” küsisin ma temalt.

„Ühetkümme aastat.”

„Kas sa oled juba tvarem õigest Sumalast
kuulnud?”

„Ei,” vastas ta. „Seda kuulsin esimest korda
küllastades teie koosolekut.”

Sis palus ta tõsiselt ja tõigeft südameft oma
rahvale üht õpetajat: „Tulge ometi ja õpetage
minu rahvale õiget Sumalat! Ro-
gu minetvitu oleme teadmatufes
elanud. Paljud meie omakfud su-
retvad oma paha elu pärast, tar-
vitades massiat (üks vahujook)
ja kofalini. Me oleme nõidufe
tvõimufes, mis sunnib meie rah-
vast oma lapsi surmama. Meil on
igatsus koolide järele, et õppida lu-
gema seda „tulõset raamatut”, mil-
les on suureft Sumalast kirjutatud.
Sis atvaldas ta oma rõõmu selle
üle, et ta meie koosolekul on suurt
armastufe Sumalat tundma õppi-
nud ja footvõis tungtvast üht õpe-
tajat oma suguvõsa jaoks, kellelt
rahvas „õiget teed” õpiks.

Juba mitmed aastad olen ma
indiaanlaste ja teiste paganlikkude
suguvõsade keskel mööda saatnud
ja ma olen leidnud, et tõige põla-
tumaõ paganad saavad sõbrali-

ku läbikõimisel armast; toorest välimuseft hoo-
mata on neil igatsus tõigemaid küsimusi lahend-
dada.

Tuhanded indiaanlaste elavad teadmatufes
ja palus edasi ja paljud neist palutvad abi. Nii
mõndagi on selleks juba meie poolt tehtud. Me
oleme, kuigi suurtes rästufes, misjonijaamu ja
toole afutanud; kuid siiski on veel palju fugu-
tvõsajaid, kellel pole tvõimalust olnud, õiget Su-
malat tundma õppida. Meil, kes me elame pa-
remais olufordes tui need, on eesõigus, abi-
tväärivale inimesile etvangeellumi õnnistufest
ofafaamist tvõimaldada.

J. Stahli.

Rats pärismaalast, kes tulnud laugelt maalt Kulõlaldal afutvase
misjonikooli.

Misjonär-arstid J. U. Stahl (vasemal) ja P. Kalltermatter Peru indiaanlaste tülustamas.

Üldised terwishoiu põhi-seadused.

Tundmine, et inimene peab olema Jumala tempel, Tema aulikkuse ilmutamise asukoht, peaks meid rohkem mõjutama kui kõik muu, oma teha eest hoolitsema ja seda arendama. Smeestamisväärt suurepäraselt on Jumal inimese teha valmistanud ning Tema käsib meid seda tundma õppida, selle vajadusi mõista ja oma osa teha, et seda imelikku ehitust hoida kahju ja vigastuste eest.

Were ringvool.

Et omada head tervist, peab meil olema hea veri, sest veres sisalduv elu. Ta toob äratartvitatud ainete asemele uut ning toidab teha. Kui verd varustatakse õigete toiduainetega ja puhastatakse ning elustatakse puhta õhu tarvitamisega, siis toob ta kõigile teha osadele elu ja jõudu. Mida täielikum on vere ringvool, seda paremini teostub see töö.

Sga südame löögi juures peaks veri tungima kiiresti ja kergesti kõigisse teha osadesse. Tema ringvoolu ei peaks takistatama kiirga riietuse, sidemete, või ka liikmete puuduliku katmise läbi. Kõik, mis vere ümbervoolu takistab, ajab teda jälle elunditesse tagasi ning põhjustab ummistust, peavalu, kõha, südame floppimist ja paha seedimist.

Hingamine.

Et omada head verd, peame dieeti hingama. Täielik, sügav puhta õhu sissehingamine, mis täidab kopsud hapnikuga, puhastab verd; annab temale heleda värvu ja saadab teda kui eluandvat voolu kõigisse teha osadesse. Sügav hingamine rahustab närve, äratav isu, aitab paremini seedida ja toob tervendavat ning kofutavat und.

Kopsule peaks jäetama suurim vabadus. Nende võimed arendatakse vaba liigutuste läbi; kuna takistuste ja kofkupressimiste puhul neid vähendatakse. Sellest ongi tingitud üldise harjumuse paha tulemused, kui inimesed, eriti istujad, end sügavasti oma töö üle kumardavad. Nii-fuguses asendis on võimata sügavasti hingata. Realistaudne hingamine saab harjumuseks ning kopsud kaotavad oma väljapaistumisejõu. Sama-fed tulemused on ka teha kinninõõrimisel.

Sel teel saadakse hapnikku ainult puudulikkust. Veri hakkab voolama aeglaselt. Aratatvitatud mürgised ained, mis peaksid kõrvalduma kopsude väljahingamise läbi, jäävad verde, kuna viimane seeläbi kaotab oma puhtuse. Mitte ainult kopsud, vaid ka magu, maks ja peaju kannatavad selle all. Nahk muutub kahvatuks, seedimine korraldus, südametegevus takistub, mõtetõim tumeneb, mõtted on segased, kurbus ja rusutv meeleolu rõhutavad vaimu; terve organism kannatab ja on eriti vastuvõtlik haigustele.

Puhas õht ja päiefepaiste.

Kopsudele peab alati võimaldada varesket õhtu, sest nende kaudu eralduvad tartvitatud ja mürgised ained. Rikutud õht ei anna tartvillisel määral hapnikku, ja veri voolab peajuusse ja teistesse elunditesse, ilma et tooks ühes uut elu-jõudu. Seepärast on tartvillik põhjalik õhutamine. Suletud ruumides elamine, kus on tartvitatud ja rikutud õht, nõrgestab tervet organismi. Keha muutub külma mõjule väga tundelikuks ja väike külmetus tekitab juba haiguse. Alaline tubades olek teeb nii palju naifi haigeks ja nõrgaks. Nad hingavad alati ühte ja sedasama õhtu, kuni see on täidetud kopsudest ja nahast eralduvate mürkide-ga; sel teel kantakse puhtufeta ollused verde tagasi.

Majade ehitusel on eriti tähtis hoolitseda hea õhutuse ja päiefetvalguse eest. Sgas toas peaks olema rikkalikult õhtu ja küllalt valgust. Magamistubades peaks õht vabalt läbi voolama päetval ja ööl. Tuba, mida ei saa igapäetv avada õhule ja päiefetle, ei ole magamiseks tõsbulik. Kõrvaldage rasked eesriided, aivage afnad ja võimaldage vaba sissepääs puhtale õhule; mingid kastvud, üfakõik kui ilusad need ka ei oleks, ärgu varjatu teie afnaid, ärgu seisv üfaki puu nii teie maja ligi, et ta teilt võtab ära päiefet-paiste. Päiefetvalgus vafst pleegib eesriided ja põrandatvaibad ning muudab pilõiraamid, aga ta värtvib laste paleõ punafet tertvõlõise värtvõiga.

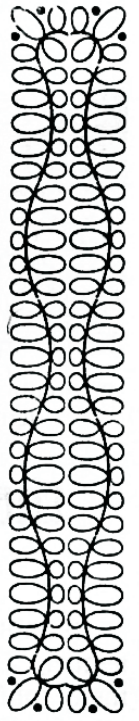
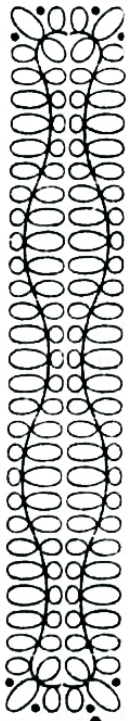
Puhtus.

Kehalise ja vaimliku tervise saavutamiseks on tarvilik piinlik puhtus. Wahetpidamata eraldab nahk kehast puhtuseta aineid. Kuid selle miljoniid augufesed ummistuvad fergesti, kui neid ei puhastata fagedase pesemise läbi; siis saavad puhtuseta ollused, mis peafsiid kehast lahtuma naha kaudu, teistele eraldusorganitele üleaurufes foormats. Suuremajao inimestele on hea külm ehk leige wannitus, mida wõib wõtta kas õhtul ehk hommikul. Seeafemel, et kalduwust tülmetusele suurendada, kaitseb dieti toimitud wannitus selle eest, sest ta edendab tvere ringwoolu; tveri tungib rohkem naha pinnale ning tagajärjeks on fergem ja forralitum ringwool. Waim ja feha elustutwad

joogina, kuid mis ärritawad magu, mürgitawad twerd ja fõdistawad närwe. Nende tarwitamine on otsetohene pahje. Inimesed otstwad ärrituswahendite erutust, sest tulemused tundutwad teatud ajaks mõnufana. Siiski on nende tarwitamine alati kahjulik. Ebaloomulikkude ärrituswahendite tarwitamine wiib alati üleastumisele, kuna ta mõjub kehajõudufid häwitawalt ja tertiift õõnestawalt.

Suitsetamine.

Tubakas on aeglane, petlik, kuid wäga pahha mürk. Mil moel teda ka ei tarwitata, alwadab ta ikkagi oma mõju tervetele kehale. Ta tegutsseb aegamööda ja waeuvalt tuntutwalt, kuid on feda

Paganatel on olemas fõid looduslikud arstimiswahendid, nii kui: hää õht, päifene, tsefi; puudutwad ainult juhatused, tuidas neid dieti kasutada.

ühilafi. Eihased muututwad painduwamaks ja mõistus felgemaks. Wannitus rahustab ka närwe. Wannitamine on hea footlele, maole ja maksale, kuna ta annab fõigile tertiift ja jõudu ning edendab feedimist.

Ka riite puhtus on tähtis. Kantatwatele riitele jääwad peatama tarwitatud ained, mis on eraldatud higiautude kaudu. Kui riideid tihti ei wahetata ja ei pesta, siis satutwad fõibmatud ollused jälle kehasse.

Täielik puhtus, rikkalik päitesepaiste, hoolas tertiifshoiu feaduste tähelepanemine igapäetwases majapidamises, on tarwilikud, et maja elanikke kaitsta haiguse eest, neile walmistada rõõmust meelt ja anda jõudu.

Ärritus- ja uimastuswahendid.

Ärritus- ja uimastuswahendite hulka tuleb lugeda palju aineid, mida tarwitatakse toidu wõdi

kahjulikum. Alul ta erutab ja lõpuks hältwab närwe. Ta nõrgestab ja tumestab peaju. Tihti mõjub ta närwidele pahemine kui uimastawad joogid. Tema tagajärgi on organismist raste wälja saada. Tema tarwitamine äratwab janu joowastatwate jookide järele ja on paljudel juhustel joomise põhjusets.

Tubaka tarwitamine on kahjulik, tulufas, roojastab feda, kes teda tarwitab ja on wastif teistele. Tema tarwitajaid leltakse igalpool. Waetwalt wõib minna läbi rahwahulga, kus ei oleks suitsetajaid, kes oma mürgitatud hingefõhtu teistele näffu puhutwad. Wastif on jääda wagunisse wõdi tuppa, kus õht on täidetud alkoholi ja tubaka haifuga.

Kui mehed idendatwad, et selle mürgi tarwitamine on nende oma asi, missine eesõigus on neil fiks rikkuda õhtu, mida peatwad fiese hingama telfed?

Wäljaandja: G. P. Aldw. R. Eesti Riit. Teelimisid kui ta rahajaaedetufed saata Amanda Nuta'le. Nerepulestee nr. 14-a, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Nerepulestee nr. 14-a, Tallinnas.

Alafrika ootab . . .

On vabadshu koosolekute aeg Solusi (Rhodesias), meie vanemas misjonijaamas. Misjoniasutusse viitaval teel sõidetakse too-
ris üksteise järel väga mitmesugustel sõidu-
riistadel: sääl on suuremad ja vähemad
härjatankrid, eeslitankrid, autod ja moo-
torrattad. Pääle selle ruttavad veel sajan-
des jalakäijad jalgsi koosolekule. Oma toa
kiirasti aknast on mul hää vaadelda tulijaid,
kes varustatud toidu ja põletispuudtega
koosoleku päevadeks. Nad tulevad, ees
mehed, nende järel naised ja lapsed ja
nende taga suur arv härja- ja eeslitank-
reid. Nende laulud Sindebele keeles kos-
tavad kaugele ja ma kuulen nende kiituse-
laule, mis nad laulavad misjoniasutuse
piirkonnas peatumispaikadesse asudes.

Neid ridu Rhodesias kirjutades, ma
näen vaimus tuhandeid Afrikas, kes igat-
susega oma täed välja sirutavad „tee, tee
ja elu“ järele. Paganliku maailma waja-
dusi ei rahulda mitte paljas kristliku vormi
täitmine ega lääne kultuuri siisetoomine
(mis nii mõneski asjas palju sootvida jä-
tab). Paganad tahavad midagi paremat;
nad sootivad midagi, mis neid alatihest
hirmust pahade wahnude eest wabastab;
nad nõuavad midagi, mis kindlustaks neile
hingerahu. Nad farnanevad nende kreet-
lastele (3oh. 12, 21.), kes tahhids Jeesust
näha, kes oli öelnud: „Tulge minu juure
tõik, kes te waetvatu ja toormatu olete
ja mina tahan teile hingamise saata!“
Mat. 11, 28. Jeesust tunda, see on, mida
Afrika tänapäev ootab. Selles seisab
meie misjoni sügavam mõte ja nimelt, et
teistele tuitvaks teha oma tõige paremat,
mis meil on: Jeesust. Mõne aasta eest
kirjutas teegi tuntud piiskop kodumaale:
„Afrika ootab!“ Nüüd aga tõime rõm-

jad olla, seist me näeme, et Afrika pühen-
dub Jeesandale. Aruanded, mis Rhodesia
koosolekutel ette tants, ei olnud küll tõmuli-
sed, kuid väljendajid siiski misjonäride
edusamme, mille farnajaid Afrika misjoni
ajaloos veel pole olnud. Toome järgne-
valt mõned andmed sellest.

„Hingamispäeva toolis Atvaneris on
1500 osatõijat. 750 inimest sootivad rist-
timist ja 1300 inimest külastavad järjekind-
last meie koosolekuid.“ „Baltved, mis näi-
sid tagajärjetult taetvasse tõustvat, saavad
nüüd kuulud. Püha Waim tasandab
teed. 26 küla sootivad õnnistuskuulutust.
Mõned on juba nii kaugele jõudnud, et
ehitavad koolimaju.“ „Siinsel misjonipõl-
lul oleme etwangeeliumi tõõd alustanud
40 kohas. Uhel kuul õhtverdame tõik oma
teenistuse ühes jutustajate ja õpetajatega,
misjonitõõd väljaminekute tättaks. Aasta
jooksul on meil ristitavate klassi tõõse tan-
tud 3000 sootivatõidajat.“

„Siis olgu teile teada, et paganatele
on läkitatud Sumala õnnistus ja neebfamad
tõitavad seda kuulda.“ (Apt. 28, 28.)

Aruanded, nagu need, mis tulevad
kaugetest Afrika maaosadest, näitavad, mil-
list mõju atvaidab etwangeeliumi-kiitumine
Kest- ja Eõuna-Afrikas. Uheffa aasta
jooksul (lõppaasta 1928) on meil aruan-
nete järele tõiditud 18.000 usklikku. See
on 600 protsendiline paganlikust pimedusest
välja toodud ristitud kiitmete juurelasto,
tõitredes endiste aegadega. Kuid siiski on
veel palju tõõd ja nüüd on õige aeg ise-
äralsi jõupingutusi pimedate maajagude
jaots teha. Afrika ei oota täna ainult,
waib Afrika annab ta end Jeesandale.
Milline tõidimas lõpuaja märk!

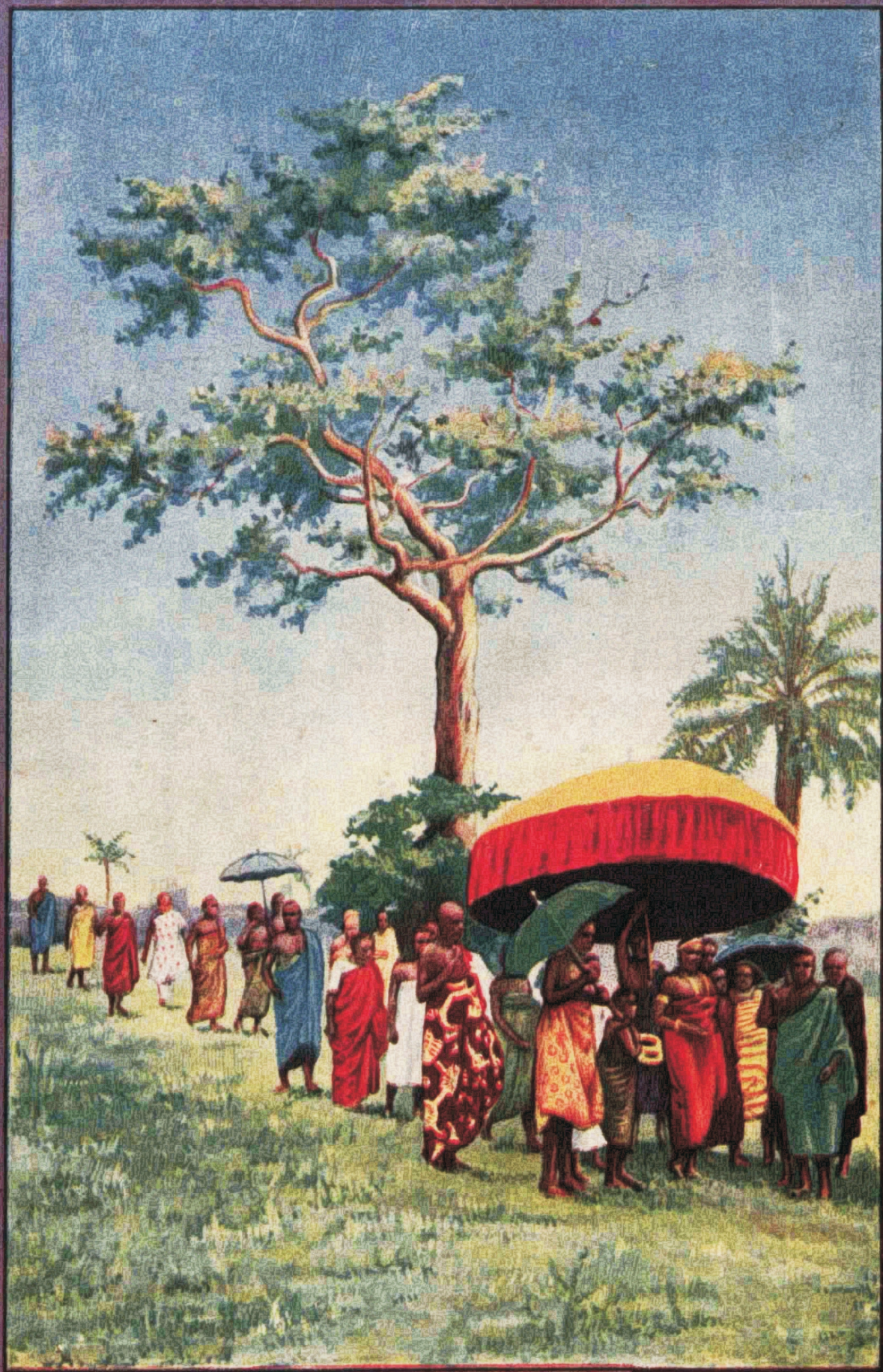
E. Koh.

Lahetis tähelepanemiseks!

Kui teegi, kes seda lehte on lugenud,
sootib midagi paganamaade misjonitõõd
edendamiseks õhtverdada, ütsõit kui wäite
summa see olets, siis tõidetakse seda alati
tänuaga wastu ja koolteeritakse „Misjoni-
teadetes“.

Need, kellele see misjonileht lewitajate
poolt tatte tuuakse, tõitvad kindlad olla, et tõik
annetused auvasti kasapõidajale edasi antakse.

Undes saata selle lehe väljaandja aad-
ressil kasapõidajale, A m a n d a M u t a ' l e,
Merepuiestee 14-a, Tallinnas.

Päälik ühes saatkonnağa
palub saata õpetajat oma
sõguharule